

_____ hokimligi

xalq ta'limi boshqarmasi

_____ *xalq ta'limi*

bo'limi tasarrufidagi

_____*-umumiy o'rta ta'lim maktabi*

informatika fani o'qituvchisi

_____ning

20__-20__-o'quv yilida 9-sinf bo'sh

o'zlashtiruvchi o'quvchilar

uchun informatika fanidan

“Kampyuter savodxonligi” nomli

TO'GARAK

HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

<i>Nº</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Kampyuter savodxonligi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Mantiq asoslari.	1		
2.	Mantiqiy ifodalar.	1		
3.	Mantiqiy sxemani chizishning ketma-ketligi	1		
4.	Algoritm tushunchasi	1		
5.	Blok-sxemalar.	1		
6.	Chiziqli algoritmlar	1		
7.	Chiziqli algoritmlarga oid misollar	1		
8.	Tarmoqlanuvchi algoritmlar	1		
9.	Takrorlanuvchi algoritmlar	1		
10.	Aralash (kombinatsiyalashgan) algoritmlar	1		
11.	Dastur va dasturlash haqida	1		
12.	Dasturlash tillari	1		
13.	Python dasturlash tilini o‘rnatish	1		
14.	IDLEning interfaol muhitida dastur tuzish	1		
15.	Pythonda o‘zgaruvchilarni tavsiflash	1		
16.	Pythonda xatoliklar bilan ishlash	1		
17.	Pythonda ma’lumot turlari	1		
18.	Amaliy mashg‘ulot	1		
19.	Pythonda arifmetik amallarni bajarish	1		
20.	Amallarning bajarilish tartibi	1		
21.	Tarmoqlanuvchi algoritmlarni dasturlash. If..	1		
22.	Amaliy mashg‘ulot	1		
23.	Tarmoqlanuvchi algoritmlarni dasturlash. Elif operatori	1		
24.	Qism dasturlar: funksiyalar va protseduralar	1		
25.	Protsedurani e’lon qilish	1		
26.	Amaliy mashg‘ulot	1		
27.	Funksiyalar va o‘zgaruvchilar	1		
28.	Global o‘zgaruvchilar	1		
29.	Amaliy mashg‘ulot	1		
30.	Python dasturlash tili kutubxonasi	1		
31.	Modul funksiyalari	1		
32.	Amaliy mashg‘ulot	1		
33.	Grafik interfeysi	1		
34.	Pythonda foydalanuvchi grafik interfeysi bilan ishlash	1		

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Mantiq asoslari

Maqsadlar:

a) ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slydlar, magnitofon.

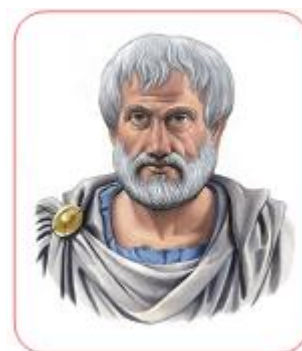
I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Mantiq o‘zining shakllanish va rivojlanish tarixiga ega. Mantiq masalalari dastlab Parmenid, eleylik Zeno va Geraklit ta’limotida u yoki bu darajada ko‘rib chiqilgan.

Mantiqqa oid fikrlar, tafakkur shakllari va usullari to‘g‘risidagi dastlabki ta’limotlar qadimgi Sharq mamlakatlari, xususan, Hindiston va Xitoyda vujudga kelgan bo‘lsa-da, qadimda mantiq falsafaning tarkibida bo‘lgan, mustaqil fan sifatida shakllanmagan.

Qadimgi Yunon mutafakkirlari tomonidan yaratilgan ta’limotlar zamonaviy mantiqning asosi hisoblanadi. Mantiq ilmining alohida fan sifatida shakllanishi miloddan avvalgi IV asrda yashab o‘tgan buyuk yunon olimi Arastu (Aristotel) ismi bilan bog‘liq. U birinchi bo‘lib mantiq ilmi o‘rganadigan masalalar doirasini aniqladi, mantiqqa “ma’lum bilimlardan noma’lum bilimlarni aniqlovchi”, “chin fikrni xato fikrdan ajratuvchi” fan sifatida ta’rif berdi. Olim birinchi marta mantiqiy tafakkur shakllarini uning mazmunidan ajratib, mantiq va matematikani uyg‘unlashtirishga harakat qildi, dalillar nazariyasiga asos soldi.

TAFAKKUR SHAKLLARI	Tushuncha – obyekt va hodisalarning asosiy xususiyatlari, umumiy va muhim belgilarini yaxlit holda ifodalovchi fikrlash shakli.
	Mulohaza – obyekt va hodisalarning belgilari, xususiyatlari va ular o‘rtasidagi munosabatlar haqida tasdiqlangan yoki rad etilgan fikrlash shakli.
	Xulosa – tafakkurning bir yoki bir necha hukmlardan yangi hukm chiqarish mumkin bo‘lgan asosiy mantiqiy shakli.

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. Mantiq tushunchasiga qachon asos solingan?

2. Mulohaza deb nimaga aytiladi?

VI.Uyga vazifa: 1-mashq. Quyidagi fikrlarning qaysilari mulohaza bo‘la oladi?

Mulohazalarning rost yoki yolg‘onligini aniqlang. a) Ushbu tasmaning uzunligi qanday?

b) “1234321” – palindrom son.d) Ertalabki badantarbiya mashqlarini bajaring!

e) Uchburchak burchaklarining yig‘indisi 160° ga teng.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Mantiqiy ifodalar

Maqsadlar:

a) ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Yangi mavzu bayoni:

3-ta’rif: A mulohazani qiymati rost bo‘lganda yolg‘on, yolg‘on bo‘lganda rost qiymatga o‘zgartira oladigan amalga inversiya (lot. inversio – to‘ntaraman) – mantiqiy inkor amali deyiladi.

Inkor amaliga mos rostlik jadvaliqiyidagi ko‘rinishda bo‘ladi:

Inkor amali har bir mulohazaning asl ma’nosiga qarama-qarshi bo‘lgan yangi mulohazani hosil qiladi. Masalan, A = “Bizning uyimiz shahar

markazida joylashgan” mulohazaning inkori $\neg A$ = “Bizning uyimiz shahar

markazida joylashgan emas” bo‘ladi.

A	$\neg A$
0	1
1	0

4-ta’rif: A mulohaza rost, B mulohaza yolg‘on bo‘lgandagina yolg‘on, qolgan holatlarda rost bo‘ladigan mulohazaga A hamda B mulohazalarning implikasiyasi deyiladi.

“ \Rightarrow ”belgi implikasiya belgisideb ataladi. $A \Rightarrow B$ mantiqiy ifoda “Agar A bo‘lsa, u holda

B bo‘ladi” yoki “A mulohazadan B mulohaza kelib chiqadi”, degan ma’nolarni anglatadi. Implikasiya amaliga mos rostlik jadvaliqiyidagi ko‘rinishda bo‘ladi:

Implikasiya so‘zi mahkam bog‘layapman degan ma’noni anglatadi. Masalan: A = “Agar 72 soni 9 ga karrali bo‘lsa, u

holda bu son 3 ga ham karrali bo‘ladi”. A mulohazaning implikasiyasi rost, chunki murakkab mulohaza tarkibidagi

sodda mulohazalarning ikkalasi ham rost. B = “Agar $-3 < -1$ bo‘lsa, u holda $9 < 8$ bo‘ladi”.

B mulohazaning implikasiyasi yolg‘on, chunki $-3 < -1$ shart – rost, $9 < 8$ esa yolg‘on.

Ixtiyoriy murakkab mulohazani mantiqiy ifoda ko‘rinishida ham yozish mumkin.

Murakkab mantiqiy ifodalar mantiqiy amallar yordamida bog‘langan bir yoki bir necha oddiy (murakkab) mantiqiy ifodalardan tashkil topadi. Bu mantiqiy ifodalar mantiqiy o‘zgaruvchilar, munosabatlar, mantiqiy amallar va qavslarni o‘z ichiga oladi. Masalan,

$(A \vee \neg B) \& (C \Leftrightarrow \neg D)$

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. Mantiqiy ko‘paytirish amali va uning rostlik jadvali haqida so‘zlab bering.

2. Mantiqiy ifodaning rostlik jadvalini tuzishda nimalarga e’tibor berish kerak?

VI. Uyga vazifa: Mavzuni qayta o‘qish

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Mantiqiy sxemani chizishning ketma-ketligi

Maqsadlar:

a) ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slydlar, magnitofon.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Raqamli sxemalarda “YOKI” mantiqiy elementi 3-rasmda ko‘rsatilgandek belgilanadi.

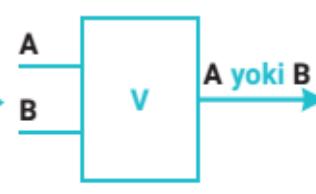
Xorij sxemalarida “YOKI” elementining belgisi 4-rasmdagi kabi ko‘rinishga ega. Uni qisqacha “OR” elementi deb atashadi.

1-rasm. "VA" mantiqiy elementi

2-rasm. "AND" elementi

3-rasm. "YOKI" mantiqiy elementi

4-rasm. "OR" elementi

Invertor sxemasida faqat bitta (A) kiruvchi va bitta (A emas) chiquvchi signal mavjud.

Invertor sxemasi “teskari zanjir” deb ham ataladi.

Invertor sxemasida kiruvchi signalning qiymati qarama-qarshisiga o‘zgaradi, Masalan, kiruvchi signal “1” kirish signali bilan ta’minlansa, chiquvchi signal orqali “0” signali hosil bo‘ladi va aksincha

Raqamli sxemalarda “EMAS” mantiqiy elementi 5-rasmda ko‘rsatilgandek belgilanadi.

Xorij sxemalarida “EMAS” elementining belgisi 6-rasmdagi kabi ko‘rinishga ega. Uni qisqacha “NOT” deb atashadi.

5-rasm. "EMAS" mantiqiy elementi

6-rasm. "NOT" elementi

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. Dizyunktur elementi qanday vazifani bajaradi?

2. Invertor elementi qanday vazifani bajaradi?

3. Mantiqiy sxemalar nima uchun qurilgan?

VI.Uyga vazifa: Quyidagi sxemaga mos mantiqiy ifodani yozing

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Algoritm tushunchasi

Maqsadlar:

- ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.
- tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.
- rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

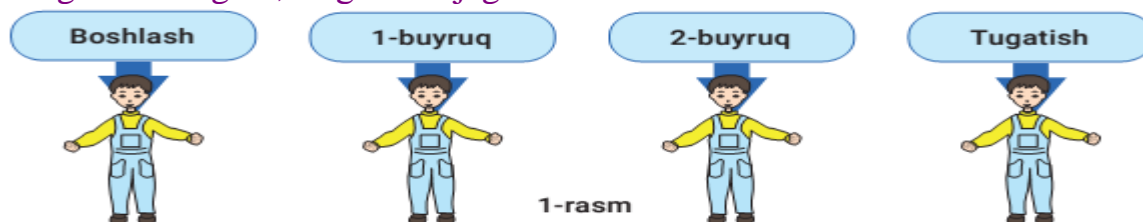
Algoritm so‘zi va tushunchasi IX asrda yashab ijod etgan buyuk alloma Abu Abdulloh Muhammad ibn Muso al-Xorazmiy (783 – 850) nomi bilan uzviy bog‘liq. Algoritm so‘zi al-Xorazmiy nomini Yevropa olimlari tomonidan buzib talaffuz qilinishidan kelib chiqqan. Al-Xorazmiy arifmetikaga bag‘ishlangan “Al-kitob al-muxtasar fi hisob al-jabr va almuqobala” nomli risolasida birinchi bo‘lib o‘nlik sanoq sistemasining prinsiplari va undagi to‘rt amalni bajarish qoidalarini asoslab bergan. Olimning “al-Xorazmiy” nomi esa “algoritm” shaklida fanda abadiy o‘rnashib qolgan Algoritm deganda, ijrochi uchun qo‘yilgan masalani yechishga qaratilgan aniq va tushunarli ko‘rsatmalarning chekli ketmaketligi tushuniladi.

Misol sifatida “Internetdan qiziqarli kitob topish va o‘qish algoritmi”ni ko‘rib chiqamiz:

- internet qidiruv tizimiga kirish;
- qiziqarli kitobni qidirib topish;
- topilgan kitobni yuklab olish;
- kitobni o‘qish;
- o‘qilgan kitob bo‘yicha xulosa qilish.

Algoritmدا buyruq, ko‘rsatma, amal, harakatlar ketma-ketligi bo‘lishi mumkin (1-rasm).

Algoritm bajarilishi zarur qadamlar ketma-ketligidan iborat bo‘ladi. Algoritm to‘g‘ri tuzilgan bo‘lsagina, to‘g‘ri natijaga erishish mumkin.

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

- Qanday ko‘rsatmalarni ijrochi bajara olmaydi?
- Algoritmning asosiy xossalarini aytib bering.
- Tushunarlilik xossasiga oid misol keltiring

VI.Uyga vazifa: x va ysonlarining o‘rta arifmetigini hisoblash algoritmini yozing

*v**eb-saytimiz: Zokirjon.com***
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat informatika fanidan 9-sinf bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilarga 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng

yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga

joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

